

Mary Owens

MARY OWENS

After Technology • Porsgrunn Kunstforening 2011

Naturen er eit tempelbygg med røyster
i søyler som gåtefullt talar i kor.
Mennesket trør i symbolskogens spor,
iaktatt fortruleg av augo som trøyster.

Slik ekkoet blandast frå fjernare soner
til einskap i dunkel og djup harmoni,
mektig som nattas og lysets magi,
så samspelet dufter, fargar og toner.

Det finst dufter så friske som barnevangar,
milde som fløyter og grønne som enger,
og andre, forderva, og rike som prangar,

som overskrid grensa der allheimen stenger,
lik myrra og moskus, ambra med angar,
der ande og sansar blir rusa i klanger.

*”Korrespondansar” av Charles Baudelaire, fra diktsamlingen
”Det vondes blommar” (“Les fleurs du mal”, 1857), gjendiktet av Haakon Dahlen*

Korrespondanser

Om Mary Owens’ bildeunivers
av Solveig Lønmo

Mennesketomme landskap, der utplasserte objekter maner frem stemninger og antydende fortellinger, er ledemotivet i Mary Owens’ malerier. De mer eller mindre kjente bruksgjenstandene opptre i uvante settinger, og tillegges symbolverdi ut fra sin relasjon til hverandre. Tingene opptre som ord i en setning, men er satt i vilkårlig rekkefølge. De narrative mulighetene blir dermed mange. Owens’ bilder ser ut til å beskrive en fremmedgjort virkelighet, beslektet med den Charles Baudelaire ville uttrykke i sine dikt. Motivene er som symbolskoger å lete seg frem i.

Hva har skjedd her? Spørsmålet er utgangspunktet for betrakterens møte med Owens’ bilder. Selv sier hun at hun i blant har følt seg som en krigskorrespondent, med malte rapporteringer fra katastroferammede områder.

Men den visualiserte krigen skal ikke nødvendigvis tolkes bokstavelig, og katastrofene kan like gjerne være personlige som samfunnsomfattende. Uroen og ubehaget kommer nettopp av ambivalensen, den som gir betrakteren en følelse av usikkerhet i tolkningen av situasjonene. Maleriet ”Survival Kit” er en slik situasjon. Er redskapene overlevelsesutstyr eller angrepsvåpen? Er de kommunikasjonsverktøy eller skal de stenge omverden ute? Eller er tingene alt som er igjen etter hendelsen? Hvilken hendelse? Det steinete, isete landskapet utenfor vinduet er øde, som stille etter stormen. Forlatt. Det rammes inn av en vinduskarm og spindelvevtynne gardiner. Eller er det hele en scene? Nøkkelordet blir hele tiden ”eller”. Det er her uvissheten ligger.

Det kan være betegnende å kalle Owens for en slags scenograf. Flere bilder enn ”Survival Kit” har en teatralisk karakter. En horisontal linje over liggende bildeflate er utgangspunktet i dem alle. Settingen er full av potensial. Betrakteren får gjerne presentert sin egen forventning om å få ytterligere innblikk i historiene. Kunstneren oppbevarer objektene i fysisk form i sitt atelier, og hun plukker dem frem til sine rollebesetninger. De tegnes og fortagnes, slik at gjenstandene fremstår mer eller mindre forvrengte og fremmedgjorte i portrettert versjon. Slik opptre de også som mer enn rekvisitter og kulisser; i fraværet av mennesker, tar tingene rollen som subjekter i skuespillet. Kunstneren personifiserer telefonen, skrivemaskinen og kikkerten. Trekket er surrealistisk.

I tråd med personifiseringen, antar tingene også kjønn. Lysekronen er mor og telefonen er far i ”Family Portrait. Bruised Sky with Cut Flowers”. Bildets klang er melankolsk, men også ispedd håpefulle toner. Dets store, liggende format har aner i gamle historiemalerier. Mary Owens trekker på sin side frem den lille historien, og bruker stillferdige virkemidler i fortellingen av den. I ”The Burning” er scenen befolket av blant annet lekeplassapparater, trær uten løv og et par skulpturer av Henry Moore – den ene kvinnelig, den andre mannlig.

Lullaby, etsning 18 x 33

Mulighetene for at levende mennesker også er tilstede antydes av en barnevogn (eller er den tom?), noen hus i det fjerne (eller er de forlatte?) og helikoptrene som sirkler over terrenget. Er de redningshelikoptre eller er de satt til å overvåke stedet?

Det er tydelig at tingene Owens har plassert ut i det golde landskapet i bilder som ”The Burning” delvis forteller historier en utenforstående aldri vil kunne få fullt innblikk i; til det er de opprinnelig tildelt en for spesiell og personlig symbolikk. Men denne er slett ikke låst, og kan lett byttes ut. Her ligger mye av bildenes gåtefulle tiltrekningskraft. Ved å stadig vende tilbake til motsetningspar som beskyttelse og overvåking, forsvar og angrep, nærvær og fravær, berører kunstneren også mer generelle samfunnsmessige problemstillinger. Individets frihet settes opp mot samfunnets ansvar og kontrollutøvelse. Enkeltmenneskets sårbarhet fremstilles overbevisende i ”Waiting for the Tide”, der den lille brettete papirbåten snart vil bli tatt av bølgen og etter hvert oppløses i det store havet, og i ”Winter Scene” der eggene i fugleredet snart vil fryse i hjel.

Menneskets sårbarhet og forgjengelighet har vært et tema i stillebentradisjonen helt siden barokken. Råtnende frukt og blomster som gradvis mister sine kronblader symboliserer gjerne at vi alle skal dø. Mary Owens’ bidrag til en slik tradisjon er imidlertid en radikaliserings av forholdet mellom objekt og subjekt. Objektene blir ikke bare symboler på egenskaper ved den som ser, de inntar formelig subjektets roller i bildet. Å betrakte spaden i verket ”The Dig” er som å betrakte en annen person, på samme måte som Barnett Newman malte sine ”zips” (vertikale linjer over lerretsflaten) som et aktivt motsvar til den oppreiste betrakteren. Owens’ spade er her et handlekraftig individ. Den avkappede raken er på sin side en mindre handlekraftig, men behjelpelig figur. Komposisjonen er langt mer enn en oppstilling av stille liv (på tysk: still leben). Stillhet er likevel et passende adjektiv. Stillheten etterpå, eller stillheten før.

Det er ikke det vakre i det hellige (som den råtnende frukten i et typisk stilleben) hun leter etter, men det ubehagelige i det ordinære. Sammen uttrykker de aktive tingene illevarslende stemninger. Marys Owens’ hittil siste maleri representerer imidlertid en slags lettelse, der det vonde for et øyeblikk forlates til fordel for det underlige, litt lysere. Fargepaletten er liksom mer håpefull. ”The Writer” har likevel noe urovekkende ved seg. Kunstnerens intensjon var at skrivemaskinen skulle være ”en grei fyr”, men han tok sitt vesen i egne hender, og har endt opp som en uberegnelig figur. Hans historie er usikker. Det er det som er merkelig med å male bilder, forteller Mary. De malte tingene bedriver en slags hviskeleg seg imellom, og hvilke stikkord som gjenstår når siste budskap er hemmelighetsfullt overlevert, har selv ikke kunstneren regien over.

Survival Kit, olje på tre 120 x 180

The Dig, olje på lerret 120 x 150

Lost in Landscape, olje på lerret 60 x 72

Red Paper Boat, olje på lerret 60 x 72

A Time for Digging, olje på tre 120 x 180

Family Portrait. Bruised Sky with Cut Flowers, olje på fløyel på plate 120 x 285

Cut Glass, olje på plate 22 x 33

Winter Scene, olje på lerret 120 x 150

The Air Show, olje på bomull på plate 122 x 340

The Street, olje på plate 41 x 80

Detached, olje på lerret 120 x 150

I Didn't Mean to Go to Sea II, olje på lerret 60 x 72

The Writer, olje på lerret 120 x 150

Mary Owens

Født: Durham, England, 1950. **Utdannelse:**1995 Universitetet i Oslo, kunsthistorie mellomfag; 1977 – 78 Newcastle University, England, PGCE Art Education; 1968 – 72 Sunderland School of Art and Design, B.A. hons. **Innkjøpt av:** 2002, 1989, 1986 Nasjonalgalleriet, Oslo; 1983 Riksgalleriet; 1988,1983,1982 Norsk Kulturråd. **Separatutstillinger, i utvalg:** 2011 Porsgrunn Kunstforening; 2010 Galleri LNM, Oslo; 2009 “Månedens kunstner”, Telemark Kunstnersenter; 2007 Galleri BOA, Oslo; 2006 Galleri Oksen, Porsgrunn; 2003,1988 Skiens Kunstforening; 2002 Nordnorsk Kunstnersentrum, Svolvær; 2002 Hordaland Kunstcenter, Bergen; 2002, 1989 Galleri Norske Grafikere, Oslo; 2001 Telemark Kunstnersenter, Porsgrunn; 1989 Goethe Institute, Oslo; 1983 Tromsø Kunstforening; 1982 UKS, Oslo. **Kollektiveutstillinger, i utvalg:** 2008 ”40/40”, Stenersenmuseet, Oslo; 2009, 2008, 2005, 1991, 1986, 1985 Statens Høstutstilling, Oslo; 2008, 2007, 2006, 2004, 2003, 2002, 2001, 1990, 1989, 1988, 1984, 1983, 1982 Sørlandsutstillingen; 2001, 1998, 1981 Nord-norsken; 1981 Trøndelagsutstillingen; 2005 Raulandsutstillingen; 2004 ”Det Skjulte Telemark” Telemarks-galleriet, Notodden; 2002 ”Norge i Tyskland”, Rendsburg, Tyskland; 2001 ”Nord Art”, Budelsdorf, Tyskland; 1999 ”Glokal kunst i Norge”, Internasjonal Kultursenter og Museum, Oslo; 1987 Norsk Grafikk Union, vandreutstillingen, Norge, Finland, Danmark; 1985 The 4th International Biennale, Lodz, Poland; 1984 ”8 kvinnelige norske grafikere”, Hasselby slott, Sverige; 1976 Trondheim Kunstforening; 1982 ”Landskap” Riksgalleriet, vandreutstilling; 1972 “Figurative Art North”, Laing Art Gallery Newcastle, England. **Stipend:** bl.a. Statens 3-årig arbeidsstipend; Vederlagsfondet, Harriet Backer’s Minnefond, Norsk kulturråds utstillingsstipend, Norske Grafikeres stipend. m.fl. **Utsmykkingsoppdrag:** 2008 Fritidsparken, Skien; 2006 Bakkane Sykehjem, Skien; 2005 Borgehaven Bo- og rehabiliteringssenter; 2002 Tveten undgdomskole, Porsgrunn; 1986 Kragerø videregående skole; 1986 Bamble videregående skole. **Andre utsmykkinger:** 2008 St. Olavs hospital, Trondheim, 2003 Telemark Sentral Sykehus, 2003 Furuholmen Invest A/S, Oslo; 1983, 1982 Hydro fabrikker, Porsgrunn; Statoil, 1987, 1986 Gullfaks A/Gullfaks B, Helse Øst. **Medlemskap:** Landsforeningen Norske Malere, Tegneforbundet, Norske Grafikere, NBK og Billedkunstnere i Telemark.

Waiting for the Tide, olje på lerret 90 x 120

The Burning, olje på fløyel på plate 120 x 285

Privatadresse: Pilebakken 5, 3950 Brevik
Atelier: Torgbakken 10, 3950 Brevik
Telefon: 915 74 305
E-mail: maryowen@online.no
Webside: www.owens.no

Tekst: Solveig Lønmo
Foto: Trond Haugen og Gen Andersen
Grafisk produksjon: Thure Trykk AS, Skien

Katalogen er utgitt i forbindelse med
utstillingen i Porsgrunn Kunstforening 2011
med støtte fra Norsk Kulturråd

